

2. čtvrtletí 1965
VÝBĚR ZE ŽALMŮ

ÚVOD

Žalmy vyjadřují hluboké myšlenky a naděje, zaměřené k Otci nebeskému. Jemu vděčí žalmista za důkazy milosrdenství. Toto vrcholné básnické dílo obsahuje zářivé svědectví o Boží dokonalosti, o jeho lásce, moci, věrnosti a spravedlnosti. Žalmy pojednávají též o Kristu. Obsahují proroctví, která se naplnila v Novém zákoně.

Nebudeme studovat celou knihu Žalmů. Pozastavíme se pouze u některých žalmů, které jsou obzvláště obsažné a cenné.

Úvod k žalmům

Zlatý verš: Ž. 95, 1, 2.

Davidovy žalmy mluví o celé řadě zkušeností věřícího člověka od hlubokého vědomí viny až po nejvznešenější obecenství s Bohem. Žalmista dokazuje, že hřích může přivodit pouze hanbu a žal, avšak Boží láska a milosrdenství pozvedá hříšníka i z nejhlubší propasti.

POSTAVENÍ ŽALMŮ V PÍSMU SVATÉM

1. Na které tři části dělili Židé své posvátné spisy?
Luk. 24, 44.

Židé dělili své posvátné spisy (tj. náš Starý zákon) na tři části: zákon (Tóru), proroky (Nebim) a spisy (Ketubim).

Část, které se říkalo spisy, obsahovala tři básnické knihy: Žalmy, Přísloví o knihu Jobovu; pak 5 svitků: Píseň Šalomounovu, Rut, Pláč Jeremiášův, Kazatel a Ester a konečně historické knihy Daniel, Ezdráš, Nehemiáš a Paralipomenon. Jelikož Žalmy byly považovány za nejdůležitější část spisů, představovaly často celou tuto skupinu. Proto Židé mluvili o třech částech svých posvátných spisů jako o „zákonu, prorocích a žalmech“.

2. Co znamená slovo žalm?

„Psalmos“ neboli žalmy znamenají písně, jež se zpívají za doprovodu strunných nástrojů. Jeden rukopis má název Psalterion, od něhož bylo odvozeno slovo žalm.

PISATELÉ ŽALMŮ

3. Co víme o pisatelích žalmů? Viz úvod ke 3. 82. a 90. žalmu!

Žalmy tvoří inspirované dílo různých autorů. Celou sbírku dal posléze dohromady zřejmě Ezdráš, Nehemiáš a někteří pozdější zákoníci. Stáří žalmů vysvětluje z nadsloví nebo úvodů, jež se vyskytují u dvou třetin žalmů. V nadslovích se setkáváme se jmény osmi autorů. Autoři jsou: David, Azaf, Chóre, Mojžíš, Héman, Etan, Šalomoun a Jedutun.

Asi třetina žalmů není označena. Máme dojem, že mezi pisatele žalmů patří další vzácní starozákonní mužové jako Ezdráš, Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel a Aggeus.

4. Jak se dostal David poprvé na královský dvůr?
1. Sam. 16, 15–23.

David byl básník a hudebník (1. Sam. 16, 15–23; 2. Sam. 23, 1; Amos 6, 5). Byl to muž velmi citově založený a nesmírně ušlechtilý a velkomyslný (2. Sam. 1, 19–27; 3, 33. 34). Má velkou víru a mnoho lásky. To vše vyjádřil v nadšené službě Hospodinu.

5. Co čteme dále o Davidově hudebním nadání? 1. Par. 23, 5.

6. Jak byl David jmenován pro svoji literární a hudební tvorbu? 2. Sam. 23, 1. 2.

CHARAKTERISTIKA ŽALMŮ

7. Vyjmenuj některé okolnosti, za nichž byly žalmy psány! Viz úvod k následujícím žalmům: 3, 18, 30, 34, 51, 52, 54, 56, 57, 59.

David ve svých žalmech vyzpíval a umělecky přetvořil nejsladší a nejsmutnější city lidské duše, která touží po Bohu.

8. V jaké literární formě jsou žalmy napsány?

Odpověď: v básnické.

Židovské básně se vyznačují rytmem slov a myšlenek. Je v nich něco, co převyšuje národnostní citění. Zdá se, že je to projev duše člověka, jak ji známe sami. A čtenář bible se může potěšit skutečností, že tento orientální způsob skladby neztratil překladem takřka nic na hodnotě a kráse.

9. Uveď příklady rozličných druhů žalmů!

Odpověď:

1. Žalmy o přírodě. Ž. 8, 19, 29, 104.
2. Historické a národní. Ž. 46, 68, 79, 106, 107.
3. Didaktické (naučné). Ž. 1, 15, 35, 71.
4. Mesiášské. Ž. 2, 22, 69, 72, 110.
5. Kající. Ž. 6, 32, 38, 51, 102.
6. Odsuzující. Ž. 35, 52, 69, 83, 109.
7. Modlitba, chvála a úcta. Ž. 16, 66, 65, 55, 86, 89.
8. Poutnické. Ž. 120—134.
9. Žalmy, vyjadřující zkušenost. Ž. 9, 10, 25, 34, 119.

10. Co je častou tematikou žalmů? Ž. 28, 1. 2. 6. 7; 34, 3—7.

Člověk je v těžkostech — Hospodin pomáhá. To je základním thematem žalmů. V těchto posvátných básních slyšíme volání nejen Židů, ale i lidí vůbec: Bože, pomoz! A vidíme, jak ruka Všemohoucího přináší úlevu. Není divu, že žalmy byly po celá staletí podkladem k soukromým i veřejným modlitbám.

ZMÍŇKA O ŽALMECH V NOVÉM ZÁKONĚ

11. Co dokazuje, že novozákonní pisatelé uznávali důležitost žalmů? Luk. 20, 42; Skut. 1, 16. 20; 13, 33; Žid. 4, 7.

Nový zákon necituje žádnou starozákonní knihu tak často, jako knihu Žalmů, snad jedině s výjimkou Izaiáše proroka.

12. Jak vyjádřili tito pisatelé svoji důvěru v božskou inspiraci žalmů? Mar. 12, 36; Skut. 1, 16; 4, 24. 25.

K přemýšlení: Mám příležitost chválit Boha za jeho požehnání? Sloužím mu za to celým srdcem? Cítím, že největším požehnáním pro mne je, mohu-li být v domě Božím s jeho lidem? - *stát si svou předací čístého.*

---

2. úkol — dne 10. dubna 1965

Bůh zjevený v přírodě

Zlatý verš: Žalm 19, 15.

19. žalm je jistě nejznámější opěvování přírody. Pro Židy nebyla příroda samoučelná, nýbrž poukazovala na Stvořitele a vybízela je, aby chválili moc a velebnost Tvůrce.

BOŽÍ SLÁVA ZJEVENÁ V PŘÍRODĚ

1. O čem svědčí nebesa? Ž. 19, 2. Srovnej s Řím. 1, 19. 20!

Pozorování přírody má křesťana vždy vést k tomu, aby viděl víc, než pouhou přírodu — aby viděl nejen stvoření, nýbrž Boha — Stvořitele. Boží dílo v přírodě není ještě Bůh sám. Příroda sice vyjadřuje Boží myšlenky, ale nemáme proto oslavovat přírodu, nýbrž Boha přírody.

2. Jak svědčí příroda o Boží dobrotě a moci? V. 3.
3. Jak rozsáhlé je její svědectví? v. 4. 5a.

Nebesa mluví svou řečí. Tuto řeč neslyšíme ušima — mluví k srdci člověka.

4. Která nebeská tělesa mají podle žalmisty zdůraznit velebnost Božeho stvoření? v. 5b — 7.

David zde básnicky líčí pohyb slunce, jak se nám jeví. Má nám to znázornit rozsah a sílu slunečního záření po celý den.

BOŽÍ SLÁVA SE ZJEVUJE V JEHO ZÁKONĚ

5. Co zjevuje Boha ještě lépe než příroda? v. 8.

David na poušti poznal, že tak jako před zárem slunce nic neunikne, tak i Boží zákon pronikne do všech zákoutí lidského srdce.

Zákon je překlad hebrejského slova *tóra*, a značí „naučení“. Patří sem deset Božích přikázání, ale neomezuje se jen na ně, ani na 5 knih Mojžíšových. Musí

zahrnovat celé zjevení — vše, co Bůh zjevil ze své povahy, ze svého charakteru a úmyslu a vše, co očekává od člověka.

6. Jak obsažná je myšlenka 8—11 verše?

Označení	Jaký je	Účinek
pro zákon	zákon	zákon a
zákon	dokonalý	působí obrácení
svědectví	pravý	činí moudrým
ustanovení	spravedlivý	radost
příkázání	čistý	osvěcuje
bázeň	jasný, srozumitelný	(věčný)
soudy	správný	(spravedlivý)

Zamysli se nad jednotlivými názvy a výrazy, vyjadřujícími rozličné projevy Božího zjevení a srovnej se 119. žalmem!

7. Jaký vliv má zákon na duši člověka? v. 8.

8. Co mohou pro člověka vykonat Boží ustanovení a příkázání? v. 9.

Ve všech těžkostech života, nebezpečích a zápasech věřícího člověka platí jedna bezpečná a spolehlivá zásada: dělat to, co říká Bůh.

9. Jaké trvání má bázeň Boží? v. 10a.

Ten, kdo se bojí Boha, bude si rovněž vážit jeho ustanovení a zachovávat je.

10. Co je praveno o Božích soudech? v. 10 b.

Bůh ve své spravedlnosti vyhladil bezbožné obyvatele světa za dnů Noé. Vyhladil zkažené obyvatele Sodomy. Bůh ve své spravedlnosti vyúčtuje s těmi, kteří dělají zle.

11. Kterým přirovnáním poukazuje David na žádoucí nutnost těchto soudů? v. 11.

Lidé si zlata velmi váží, ale duchovní hodnoty, jež získáme následováním Božích příkazů, převyšují zdaleka hmotné bohatství.

VLIV ZÁKONA NA CHARAKTER A CHOVÁNÍ

12. Jaká další požehnání přináší zachovávání zákona?
v. 12.

Budeme-li se neustále zabývat nebeskými věcmi, poroste naše víra i láska. Naše modlitby budou Bohu příjemnější, poněvadž budou naplněny větší vírou a láskou.

13. Před kterými dvěma hříchy chce být David uchován?
v. 13. 14.

Tajnými hříchy myslí žalmista ty, jež si snad ani neuvědomujeme. O zúmyslných hříších přestupník ví, poněvadž se jich dopouští proti vůli Boží. Jedině zákon Boží a jeho milost mohou osvětit hříšníka, aby chodil v upřímnosti a bez hříchu.

14. Kterou prosbou končí žalmista tento žalm? v. 15.

Hebrejské slovo „skála“ a „síla“ značí jedno a totéž. Bůh je tedy naší skálou, na které budujeme svůj charakter. Je vykupitelem, který nás vysvobozuje z moci a viny hříchu. Viz Ž. 78, 35; 5. Mojž. 32, 4; Ž. 18, 3; Izai. 41, 14.

K přemýšlení: Lze se naučit poznávat Boží ruku v přírodě? Mám skutečné potěšení ze zkoumání Božího slova? Ne-li, co je toho příčinou?

Hospodin je mojím svetlom a spasením

Základný verš: Žalm 27, 1.

Dávid zložil 27. žalm v dobe, keď bol prenasledovaný. Skrýval sa na púšti v skalách a jaskyniach. Jeho žalm vyjadruje absolútnú dôveru v Boha uprostred rozličného nebezpečenstva. Posolstvo tohto žalmu platí pre každého, kto je v podobnom nebezpečí.

DÔVERA V BOHA

1. V koho môže človek dúfať, keď je zmietaný strachom? Žalm 27, 1. Pozri Ján 1, 7—9; 12, 46; 1 Ján 1, 5.

Keď je Boh naším svetlom, spasením, silou (doslova „pevnosťou“), nemusíme sa ničoho báť. Pozri Rím 8, 31; 1 Ján 4, 18.

2. Čo museli skúsiť zlí Iudia a utŕhači, ktorí útočili na žalmistu? V. 2.

Iný preklad výrazu: „aby žrali moje telo“ znie: „utŕhali mi“. Zrovnaj Žalm 22, 13. 16. 21, kde žalmista prirovnáva svojich nepriateľov k hladným šelmám.

3. Aj za akých okolností chcel žalmista zachovať klud a dôveru v Boha? V. 3.

Keď sa nepriatelia ako vojaci zošikovali a pripravovali proti žalmistovi, jeho dôvera v Boha tým len zosilnela.

4. Z čoho čerpal Dávid dôveru v Boha? V. 4. 5.

Tu poznávame základy tejto odvážnej viery. Žalmista mal dôverné spojenie so svojím Bohom. Vedel, že Boh posilnil jeho odvalu. Čo najvrúcnejšie preto vyjadruje svoje pranie, aby toto ustavičné obecenstvo zostalo jeho životným cieľom.

5. Čo vyplývalo z tohto úzkého spoločenstva s Bohom?
V. 6. Zrovnaj Žalm 16, 11.

Ten, kto si váži Božiu dobrotu, vyjadrí svoju vďačnosť piesňou i modlitbou.

VOLANIE O POMOC

6. Ako sa modlil žalmista v nebezpečí? V. 7.

Tu sa náhle mení neochvejná dôvera v žalostné volanie o pomoc. Z toho plynie naučenie i pre nás, že aj keď sme uistení o Božej priazni, máme Pána prosiť o pomoc.

7. Akým dôverným rozhovorom vyjadruje žalmista Dávid svoje krásne obecenstvo s Bohom? V. 8.

8. Ktorou prosbou prejavuje Dávid svoju ustavičnú túžbu po Bohu? V. 9.

Kresťan, ktorý okúsil Božiu záchrannú milosť, môže Boha právom nazývať „Bohom svojho spasenia.“ A preto, že mu Hospodin žehnal v minulosti, s dôverou čaká na Jeho milosť i naďalej.

9. Aká veľká bola žalmistova dôvera v Boha? V. 10.
Zrovnaj Iz 49, 14–16.

10. Ktorou cestou si žalmista prial ísť? V. 11. Pozri Žalm 25, 4; 5, 9.

11. Akú záverečnú prosbu vyslovil Dávid? V. 12.

DOKONALÁ DŮVERA PRINÁŠA ÚLAVU

12. Ako vyjadril žalmista svoju vieru vo víťazstvo dobra?
V. 13.
13. Aké napomenutie má povzbudiť čitateľov, aby hľadali
Hospodina? V. 14. Zrovnaj Žalm 25, 5. 21.

Posledné dva verše tohto žalmu sú čiastočným opakovaním prvých šiestich veršov a znovu pripomínajú dôveru v Hospodina.

K premýšľaniu: Aké prednosti poskytuje spoločné zhromaždenie s Božím ľudom? Ako pôsobí strach na telesné i duchovné zdravie? Aký vplyv má zmužilosť?

---

4. úkol — dne 24. dubna 1965

Blahoslavení čistého srdce

Zlatý verš: Ž. 24, 3. 4.

Všeobecne se má za to, že 24. žalm má historické pozadí v událostech 2. Sam. 6 a 1. Par. 15. David dobyl pevnost Sion (2. Sam. 5, 6—10) a byl rozhodnut, že přenese truhlu smlouvy z jejího přechodného místa do Jeruzaléma. Proto ustanovil slavnost, při níž byl 24. žalm zpíván jakožto součást hlavního obřadu. Verše 7—10 se hodí svým obsahem i na chvalozpěv nebeských andělů, kteří vítali návrat Syna Davidova do nebeského Jeruzaléma.

Myšlenku tohoto žalmu vyjádřil i Pán Ježíš: „Blahoslavení čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou.“ Mat. 5, 8.

BOŽÍ SVRCHOVANOST

1. V kom spatřoval David vládce světa? Ž. 24, 1. Srovnej Ž. 50, 12.

V tomto verši je jedna povzbuzující myšlenka: Bůh má nekonečné možnosti. Celý svět je jeho. Očekávejte na něho, nebo on má moc i sílu.

2. Jakým právem si Bůh činí nárok na zemi a na vše, co na ní je? v. 2.

Proto: „Cti Hospodina ze statku svého a z prvotin veškerého svého růstu.“ Žádá to od nás na důkaz naší věrnosti.

JAK MÁME PŘICHÁZET PŘED HOSPODINA

3. Jakou důležitou otázku klade žalmista? v. 3. Srovn. Ž. 15.

Můžeme se tázat také jinak: Co je pravé náboženství? Jaký druh bohoslužby je Pánu příjemný? — Nezapomeňme, že David i všecken Izrael měli dosud v živé paměti Uzovu tragickou smrt. (viz 2. Sam. 6)

Bůh nemůže přijmout částečnou poslušnost, ani ledabylý postoj k přikázáním. Soud nad Uzou měl lidu izraelskému ukázat, jak přesně musí dbát Božích požadavků. Tak přivedla smrt jednoho muže lid ku pokání a zabránila případnému potrestání tisíců jiných.

4. Které čtyři vlastnosti musíme mít, jakmile přicházíme před Hospodina? v. 4. Viz Izai. 33, 14. 15.

O svatých před druhým příchodem Páně čteme: Všichni jsme volali: „Kdo bude moci obstát? Je mé roucho bezúhonné?“ Andělé přestali zpívat a nastalo posvátné ticho.

Ježíš promluvil: „Ti, kteří mají čisté ruce a čisté srdce, budou moci obstát. Má milost je pro vás dostačitelná.“

Ti, kteří nesou varovné poselství, musí mít čisté ruce i srdce. Musí mít živé spojení s Bohem. Má-li je Bůh přijmout, musí být jejich myšlenky čisté a svaté, duše nepsokvrněna.

5. Co je zdroj spravedlnosti člověka? v. 5. Srovn. Ž. 118, 19. 20.

Žalmista se nespokojuje pouze tím, že vypočítává seznam ctností; snaží se zdůraznit skutečnost, že člověk získává spravedlnost od Boha svého spasení.

6. Co má člověk činit? v. 6. Srovnej Jer. 29, 13; Mat. 6, 33.

Ti, kteří upřímně a celým srdcem hledají Boha, obdrží požehnání spravedlnosti.

„Sélah“ je slovo neurčitého významu a nemá praktický smysl. Vykládá se různě: jako pomlka, jako hudební mezihra, změna melodie, důraz apod. Zde se toto slůvko vyskytuje na konci myšlenkového sledu jako v některých jiných žalmech. Proto čteme-li žalm hlasitě, vynechme toto slovo.

BŮH VCHÁZÍ DO SVĚHO SVATÉHO MÍSTA

7. Co volá průvod, nesoucí truhlu smlouvy do Jeruzaléma, když se přibližuje k sionským branám? v. 7.

„Pozvedněte svrchků!“ Zdá se, že je to příkaz, aby se horní část vrat nadzvedla, aby Král slávy mohl projít.

8. Jakou odpověď slyší ti, kteří se dožadují otevření sionských bran? v. 8a.

Zde je ukázáno, že stráž u brány se dotazuje těch, kteří chtějí vejít do města.

9. Co odpovídá průvod? v. 8b.

Tato odpověď souhlasí s myšlenkami 1. a 2. verše, kde je Bůh představen jako svrchovaný tvůrce země.

10. Co opakuje průvod před branami? v. 9.

Výzva i odpovědi se opakují pro větší zdůraznění a působení.

11. Co se táží znovu ti, kteří mají na starosti otvírání bran? v. 10a.

12. Jakou nádhernou odpověď dává průvod? v. 10b.
Srovnej 2. Sam. 6, 2; 1. Král. 22, 19.

Celá nebesa čekala, že uvítají ve svém nádvoří Spasitele. Když vstupoval na nebesa, byl v průvodu první a za ním šel zástup vězňů, jež vysvobodil při svém vzkříšení. Nebeské zástupy provázely radostný průvod jásáním, provoláváním slávy a nebeskými zpěvy.
K přemýšlení: Čemu dáváme přednost při četbě, při rozhlasu, televizi, hudbě atd?

---

5. úkol — dne 1. května 1965

Spasení skrze utrpení

Zlatý věřš: Ž. 22, 24.

Křesťané považují 22. žalm za žalm prorocký a mesiášský a nazývají jej též „žalmem kříže“, poněvadž obsahuje výroky, jež se podle pisatelů novozákonních evangelií

vztahují na Krista ukřižovaného. Skladba tohoto žalmu je pozoruhodná hlavně proto, že mezi soužením prvních 21. veršů a úlevou, kterou vyjadřuje zbytek žalmu, není žádný přechod — změna nastává v 23. verši. Někdy přichází Boží odpověď tehdy, když ji nejméně očekáváme.

ROZDÍL MEZI BOHEM A ČLOVĚKEM

1. Jak působivě líčí žalmista své utrpení a strach před zatracením? Při které příležitosti vyslovil Ježíš tento zoufalý výkřik? Ž. 22, 2. 3; Mat. 27, 46; Mar. 15, 34.

Slovo „můj“ jakoby doplňovalo dotekem lásky a víry zdánlivě zoufalou část verše. Víra bojuje s obavami. Kristus jako člověk pocítil dokonalou odloučenost od Otce. Bůh však slyšel každý jeho výkřik.

2. Co připomíná žalmista? v. 4—6.

Trpící člověk je zmaten, když musí procházet soužením. Jak s ním může svatý a milostivý Bůh takto zacházet? Zdá se, jako by Bohu připomínal, že když vysvobozoval jeho předky, kteří v něho doufali, aby vysvobodil i jej.

3. Jak zoufalý je žalmistův stav? Jak zvyšují nepřátelé jeho zoufalství? Kterými slovy se posmívali kněží Kristovu ponížení na kříži? v. 7—9; Mat. 27, 39. 41—43.

4. Jakou naději má žalmista ve svém utrpení? v. 10—12.

Začíná si uvědomovat, že jeho jediná naděje je v Bohu. Když ho Bůh chránil od jeho narození, může se tedy na něj spolehnout.

TĚLESNÉ A DUŠEVNÍ UTRPENÍ

5. Jak líčí žalmista utrpení, které mu působili zlostníci?
v. 13. 14.

Bázan, území východně od řeky Jordánu, bylo proslulé velkým, silným dobyt看em. Žalmista přirovnává své nepřátele k silným býkům a k dravé zvěři, která se chystá ke skoku na kořist, k hladovému lvu, který jde loupit a vraždit.

6. Jak popisuje úzkost své duše? v. 15. 16.

7. Jak líčí žalmista dál hloubku utrpení, do něhož se dostal? V čem se vyplnily tyto verše na Kristu?
v. 17—19; Mat. 27, 35; Luk. 23, 34; Jan 19, 23. 24.

Prorocství týkající se roucha, naplnilo se bez rady či zásahu přátel nebo nepřátel Ukřižovaného. Jeho roucho dostali žoldnáci.

8. Co činí žalmista v úzkosti těla i duše? v. 20—22.

Opakuje naléhavěji prosbu 12. verše. Srovnej s v. 2.

RADOST Z BOŽÍ DOBROT Y

9. Jaká náhlá změna nastává v jeho citech? v. 23.

Žalmistova prosba končí pocitem dokonalé úlevy. Ví, že Hospodin mu přišel na pomoc. Tato náhlá změna citů je příznačná v celé řadě žalmů.

10. Jakého ducha má nyní žalmista? v. 23—26.

Jsmo neustále vybízeni, abychom věřili v Boha a důvěřovali mu. Naš předností je, že směme zvolat: „I budu vypravovati bratřím svým o jménu tvém, uprostřed shromáždění chváliti tě budu.“

11. Kdo zvláště se bude radovat se žalmistou z ukončeného utrpení? v. 27.

12. Jak všeobecná bude tato radost? v. 28—31.

Tento obraz se zdaleka netýká jen Izraele, nýbrž všech národů (srovnej Izai. 66, 23; 60, 3—10); Davidův rozhled se postupně rozšiřuje a nyní se vztahuje již na všechny vykoupené.

13. Kdo bude se žalmistou svědčit o tom, že Bůh vysvobozuje své dítky ze soužení? v. 32. Srovnej Řím. 3, 21—26.

Dítka Boží si po celé věky s pokolení na pokolení vypravují o tom, že Bůh je jejich ochráncem.

K přemýšlení: Jsem-li v pokušení domnívat se, že mne Bůh opustil, mohu se jej nadále přidržet a nazývat svým Bohem? Zakročil-li Bůh ve prospěch svých dítek v minulosti, mohu od něj očekávat, že se zastane i mne?

---

6. úloha — 8. mája 1965

Odpustenie pre kajúceho hriešnika

Základný verš: Žalm 51, 12.

Žalm 51 je najznámejší žalm pokánia. Je to modlitba za odpustenie a posvätenie Duchom Svätým. Dávid slubuje Bohu vďačnosť za Jeho milosrdenstvo a zaslúbenie do budúcnosti.

MODLITBA ZA ODPUSTENIE

1. Ktoré Božie vlastnosti boli Dávidovi zárukou odpustenia? Žalm 51, 3.

2. Prečo túžil Dávid po odpustení? V. 3—5, 11.

Pravé vyznanie je vždy presné a týka sa určitých hriechov. Preto vyznaj to, čím si sa previnil.

V Dávidovom volaní po odpustení niet ani stopy ospravedlňovania, vyhovárania sa, alebo sebaobhajovania. Pravý kajúcnik vidí vinu len pri sebe.

Hriech je označený niekoľkými menami: „prestúpenie“, ktoré značí vzbúru, odboj, dobrovoľný odchod od Boha; „nepravosť“ — mravný kaz, porušenosť osobnosti; „hriech“ — úplné prehliadnutie hraničnej čiary.

Odpustenie je vyjadrené tromi obraznými výrazmi: „Zahladenie“ — odstránenie smutného záznamu z Božej knihy; „umytie“ — očistenie od hriechu. Tento obraz bol zrejme vzatý z orientálneho spôsobu čistenia šatstva. „Očistenie“ — týkalo sa často obradnej očisty, ako tiež aj očistenia od styku s nemocným.

3. Proti komu je namierený každý hriech? V. 6. Zrovnaj 2 Sam 12, 13; 1 Moj 39, 9; 1 Kor 8, 12!

Všetko, čím sa proti niekomu prevínime, prechádza z poškodeného na Hospodina.

4. Aké zdedené sklony uznával Dávid? V. 7.

Chce zdôrazniť, že práve pre vrodené sklony k zlému tým viac potrebuje Božie milosrdenstvo.

5. O akú čistotu prosil? V. 9.

Dávid chápal duchovný význam obradného zákona. — Ak pochybujete o odpustení, opakujte si Ježíšovo zasľúbenie: „Toho, kto príde ku mne, nevyženiem von.“

6. O aký dôkaz odpustenia prosil Dávid? V. 10. 14a.

Dávid túžil najviac po tom, aby počul Boží hlas o odpustení. — Tí, čo zostávajú v Ježiši Kristu, budú šťastní, lebo v Ňom je odpustenie.

MODLITBA ZA POSVÄTENIE

7. Za čo prosil Dávid ďalej? V. 12. Zrovnaj Ez 11, 19; 36, 26!

Božie odpustenie očisťuje srdce; posvätenie tvorí nový život. Úprimne kajúci hriešnik prosí nielen za odpustenie, ale i za posvätenie.

8. V koho prítomnosti túžil žalmista prebývať? V. 13a.

Trvalé uspokojenie sa nachádza jedine v Božej prítomnosti.

9. Ktorá božská osoba nás vedie k posväteniu? V. 13b. Zrovnaj Rím 8, 8. 9.

10. O čo ešte prosil Dávid? V. 14 b.

Dávid prosí, aby bol vždy ochotný dobrovolne poslúchať Boha a slúžiť Mu.

ZASLŪBENIE PRE KAJÚCEHO HRIEŠNIKA

11. Ako sa rozhodol Dávid, keď mu Pán odpustil? V. 15.

Kresťan je povinný upozorniť iných na zhubný vplyv zla.

12. Čo vyplýva z odpustenia? V. 16. 17. Zrovnaj 40, 4.

Odpustenie hriechov a radosť z čistého svedomia je dôvod k chválospevom.

13. Aká obeť je Bohu príjemná? V. 18. 19.

MODLITBA ZA CIRKEV

14. Koho zahrnul Dávid do svojej záverečnej modlitby?
, V. 20. 21.

Žalmista zahrňuje do svojich modlitieb aj iných. Právě náboženstvo nie je nikdy sebecké.

„Zápal a celková obeť.“ Aj náboženské obrady majú svoje miesto. Dbajme však, aby sa bohoslužby konali v duchu pokory. Určitá forma pobožnosti nie je zlá. Zlou sa stáva, keď má nahradiť nedostatok úprimného náboženstva.

K premyšľaniu: Nepatrím snáď k tým, čo svoje hriechy ospravedlňujú dedičnosťou alebo vplyvom prostredia? Zachovávam pri pobožnosti ducha pokornej odovzdanosti?

---

7. úkol — dne 15. května 1965

Dvě cesty

Zlatý verš: Žalm 1, 6.

Tento žalm je poučným úvodem do knihy Žalmů. Je to stručná píseň o tom, jak spravedlnost přece jen na konci zvítězí.

Prvý odstavec líčí člověka zbožného jako silný, užitečný a kvetoucí strom; druhý odstavec připodobňuje bezbožného k nestálým plevám. Poselství žalmu je: „Vyvolte sobě dnes, komu byste sloužiti chtěli.“ (Joz. 24, 15.) Bůh nikoho nenutí. Ponechal nám svobodnou vůli, abychom se rozhodli sami.

ŠTĚSTÍ ZBOŽNÉHO ČLOVĚKA

1. Jaký význam má první slovo žalmu? Ž. 1, 1a.

Hebrejská slova, přeložená „Blahoslavený muž“ lze přeložit také: Ó, jak šťastný je muž!

Štěstí zahrnuje v sobě hmotné a duchovní požehnání, které vyplývá ze zachovávání cest Božích.

2. Kterým stupňům ke zlému se zbožný člověk vyhýbá? v. 1 b. c. d.

Žalmista ukázněně odmítá zlo a dovede se mu vzepřít. Chce se vyhnout nákaze zlého. „Zlá společnost kazí dobré mravy.“ (1. Kor. 15, 33.) Na správném uplatnění vůle závisí vše.

„Bezbožní“ svádějí k vědomému přestupování Božích požadavků. „Hříšníci“ nedosahují cíle spravedlnosti pro nevědomost anebo mravní slabost. „Posměvači“ jsou ti, kteří svévolně hřeší. Mají radost, mohou-li zkaziti i ostatní.

3. V čem nalézá zbožný člověk svou trvalou radost? v. 2a.

Srovnej Jer. 15, 16; Kol. 3, 16.

Máme-li vnímat krásu zákona a oceňovat jeho hodnotu, musíme jej znát. A čím více jej poznáváme, tím větší radost z něj budeme mít. Mnozí přelétnou bibli jako román, ačkoli by ji měli zkoumat podrobně, řádek za řádkem jako učebnici.

Opravdový křesťan nebude nikdy reptat, že ho Kristův kříž tlačí. V službě pro Ježíše spatřuje největší svobodu.

4. O čem rozzímá věřící člověk? v. 2b. Srovnej Ž. 119, 15; 5. Mojž. 6, 6—9; Joz. 1, 8; Fil. 4, 8.

Kdykoli máme volnou chvíli, otevřme si bibli a ukládejme si v mysli vzácné pravdy. Při práci střežme svoji mysl a upínejme ji k Bohu. Méně mluvmе a více uvažujme!

CO PŘINÁŠÍ BLAHOSLAVENSTVÍ

5. K čemu je připodobněn život zbožného člověka? v. 3a. Srovnej Jer. 17, 8.

Některí lidé mají stále tolik práce, že si ani nenajdou čas pro čtení a modlitbu. Neměli by však na to zapomenat. Kdo žije duchovně, bude jako strom zasazený u řeky, jehož listí je neustále zelené a v pravý čas vydává i plody.

6. Z kterého zdroje čerpá věřící sílu ke vzrůstu? v. 3b.

Strom, o němž se zde mluví, je zasazen na příznivém místě, kde čistá, tekoucí voda dodává hojnost vláhy. (Viz Ezech. 31, 3. 4.)

Tak jako strom je zakořeněn v pevné zemi a je zavlažován tekoucí vodou, tak i věřící člověk čerpá ze zdroje živé vody, slova Božího.

Duše „zakořeněná“ v Kristu (Kol. 2, 7) je jako smrk, který zapouští tak silné kořeny, že lavina může zlámat kmen, ale nevyvrátí jej z kořenů.

7. Které požehnání přináší upřímné studium Božího slova na prvním místě? v. 3c. Srovnej Gal. 5, 22. 23; Žid. 12, 11.

Jsme jako stromy, zasazené v Boží zahradě. Bůh přichází k nám a hledá ovce, na které má právo.

8. Jaké je druhé požehnání? v. 3d. Srovnej Ž. 92, 13.
14. Jako protiklad: Izai. 1, 30.

9. Co je třetí a poslední požehnání: v. 3. posl. část.

Dítko Boží může být právě tak postiženo nemocí, nehodou, soužením, ztrátou buď neštěstím nebo nepoctivostí jiných, jako člověk nevěřící. Ale poněvadž má přirozený sklon k poctivosti, a pracuje vždy pilně jako pro Pána, tak má dobrou náladu, která patří mezi ovoce Ducha, a dopracuje se úspěchu.

NEŠTĚSTÍ BEZBOŽNÉHO

10. Čemu se podobá život bezbožného člověka? v. 4a.
Srovnej Job 21, 18; Izai. 17, 13.

Plevy mají znázorňovat život plný špatností.

11. Co se stalo s plevami v tomto žalmu? v. 4b.

Plevy nemají kořeny ani pevné místo jako strom. Jsou mrtvé, suché, bezmocné, odkázané na milost živlů. Hřšíšny nic nepřitahuje; postrádají pevnost a vytrvalost. V Palestině se obilí často mlátilo na kousku volného prostranství, někdy na větrném pahorku. Vzácné zrní zůstalo na místě, plevy odnesl vítr. Kdyby žalmista žil v některé jiné části světa, použil by jistě jiného symbolu.

Oba tyto obrazy jsou na pohled protichůdné. Strom vypadá zdánlivě jako vězeň; ve skutečnosti je svobodný, roste a přináší ovoce. Plevy jsou zdánlivě volné; ve skutečnosti jsou otroky prostředí. Křesťan připoutaný k Bohu, který je zdrojem života a síly, roste a nese ovoce. Plevy jsou volné, zbavené svého zdroje síly a nepřinášejí již užitek. Jejich svoboda nemá cenu. Srovnej s Ježíšovým podobenstvím o dvou domech. (Mat. 7, 24–27.)

12. Jaký je konec bezbožnosti? v. 5.

Již zde se musí spravedliví lišit od nespravedlivých. Platí to však dvojnásob o době, kdy přijde Syn člověka v slávě své a posadí se jako Soudce. (Mat. 25, 31—46.)

13. Jakým všeobecným naučením končí žalmista? v. 6.

K přemýšlení: Zabývám se rád věcmi Božími? Působí mi Boží cesty největší potěšení?

---

8. úkol — dne 22. května 1965

Píseň víry

Zlatý verš: Ž. 46, 7.

46. žalm je nazván „Píseň víry“. Vyjadřuje myšlenku, že dítky Boží jsou v bezpečí ve všech neštěstích a nesnázích světa. Přináší proto útěchu lidu Božímu v době soužení. Izraelští zpívali 46. žalm po slavném vítězství za dnů Jozafatových.

VÍRA V PÁNA STVOŘENÍ

1. O kterou základní pravdu se opírá žalmistova víra?
Ž. 46, 2a.
2. Čím je nám Bůh v každém neštěstí? v. 2b.

Procházíme-li ve svém životě těžkostmi, pak v síle Ježíše Krista nad nimi vítězíme. Poznáváme, jak bychom to

nikdy jindy nepoznali, že náš Spasitel nám pomáhá v každé úsni.

3. Jak se proto máme chovat ve chvíli krajního nebezpečí? v. 3. 4.

Přírodní katastrofy a jiné neštěstí neotřesou věřícím, který důvěřuje Bohu. Bůh je osvědčeným útočištěm v každé situaci.

VÍRA V PÁNA LIDSKÝCH DĚJIN

4. Jakým obrazem líčí žalmista štěstí věrných? v. 5. Srovnej Zach. 14, 8; Zjev. 22, 1.
5. Proč je věrný člověk tak stálý? v. 6a. Srovnej Izai. 12, 6; Ž. 16, 8.
6. Kdy pomáhá Bůh svým doufajícím dítkám? v. 6b. Srovnej Pláč Jer. 3, 22. 23; Ž. 3, 2—7.

První myšlenka křesťana při probuzení je vědomí, že Bůh je s ním. S tímto přesvědčením uléhá i ke spánku.

7. Jak projevuje Bůh svoji moc ve vřavě národů? v. 7.
8. Proč zůstává lid Boží klidný? v. 8. Srovnej Ž. 23, 4.

Výraz „Hospodin zůstupů je s námi“ je zkrácen v názvu Emmanuel: „Bůh s námi“. (Izai. 7, 14; 8, 8. 10.)

Naše síla netkví sama v sobě ani ve spojení se světskou mocí, nýbrž v Bohu. Kalvín řekl: „Věrní mají poznat, že jim stačí pomoc Boží bez přispění světa.“ Proto kdyby se nám Boží pomoc jevila jen jako kapka v moři, měli bychom být klidnější, než kdyby nám spěchala na pomoc veškerá moc světa.

Arthur Luther

VÍRA V PÁNA VĚČNÉHO POKOJE

9. Jaké svědectví vydal žalmista o Boží moci? v. 9.

10. Co ještě způsobuje Boží slovo? v. 10.

Zde je obraz dokonalého míru: i zbraně jsou zničeny.

11. Jakou radu dává Bůh těm, kteří jsou uprostřed vřavy a neštěstí? v. 11a. Srovnej 2. Par. 20, 17.

Příliš mnoho mluvíme a velmi málo nasloucháme. Postrádáme křesťanskou rovnováhu a pevnost, poněvadž se necháme rozptýlovat. Mojžiš prožil 40 let v zemi Madiánské, (Sk. 7, 29. 30) Pavel tři roky na poušti (Gal. 1, 17. 18) a Ježíš čtyřicet dnů na poušti (Mat. 4, 1. 2). Všichni se připravovali na odpovědnosti, ke kterým je Bůh povolal.

12. Co ještě poznají ti, kteří uposlechnou rady a ztiší se? v. 11b.

13. Jakým důrazným ujištěním končí tento žalm víry? v. 12.

Církev si nemá zahrávat s myšlenkou, že Bůh je v jejím středu. Emmanuel znamená právě tak odsouzení jako důvěru. Žalmista očekával na den Hospodinův. Křesťané mají činit totéž.

K p ř e m ý š l e n í : Jak se mohu naučit slyšet Boží hlas i dnes? Co je podkladem víry, která přináší vysvobození?

Boží zákon

Základný verš: Žalm 119, 1.

Žalm 119 je dlhou úvahou o Božom zákone. Zdá sa, že sa týka celého zjaveného Božieho slova — Písma.

Skor každý verš obsahuje najmenej jedno slovo o Božom zjavení, naučení alebo zákone. Žalm nepôsobí jednotvárne, pretože básnik použil rozličné pojmy: zákon, svedectvo, prikázanie, ustanovenie, nariadenie, súd, slovo apod. Tento žalm je klenotnicou posvätných právd Božieho slova.

BOH ZJAVENÝ ČLOVEKU

1. Čo je obsahom 119. žalmu? Žalm 119, 1.

Žalm blahoslaví tých, čo poslúchajú naučenie, obsiahnuté v Božom slove. Na prvom verši spočíva celý žalm.

2. Čo si uvedomuje žalmista o sebe? Prečo tak dôverivo prosí o pomoc? V. 176. Zrovnaj Iz 53, 6; Mat 18, 12—14.

Keď ovca zabľúdi od stáda, málokedy nájde sama cestu späť. Žalmista zabľúdil, ako my všetci, na zakázané cesty, ale Pán ho hľadal a znova priviedol domov.

3. Ktoré tri kroky má kresťan urobiť, keď pozná Božie zjavenie? V. 30—32.

Volí si pravú cestu, rozhoduje sa na nej zotrvať a horlivo sa snaží dôjsť k cieľu. Tieto kroky môže urobiť každý, kto Božie slovo číta s úprimnou túžbou podľa neho riadiť svoj život.

AKÉ JE BOŽIE ZJAVENIE

4. Ktoré sú hlavné rysy Božieho zjavenia? V. 138. 140. 160. Zrovňaj Žalm 19, 8–11.

Božie slovo je prebohaté. Všetko ostatné je veľmi obmedzené, avšak Božie slovo nemá hraníc. Je vyjadrením Božieho charakteru. Jeho pravdy budú pôsobiť na našu myseľ cez celú večnosť.

5. Ako vyjadruje Dávid cenu Božieho slova? V. 103. Zrovňaj V. 72. 127.

Žalmistove slová „zákon tvojích úst mi je lepší než tisíce zlata a striebra“ dokazujú, že pilnosť, striedmosť, poctivosť a pracovitosť sú lepším kapitálom než akékoľvek množstvo peňazí.

6. Dokedy budú trvať zásady Božieho slova? V. 89. 142. 152. 160. Zrovňaj Mat 24, 35.

Zásady, ktoré boli človeku zjavené v raji ako stelesnenie zákona života, budú nezmenene platné i v obnovenom raji.

NÁŠ POSTOJ K BOŽIEMU ZJAVENIU

7. Aký postoj zaujal žalmista k Božiemu zjaveniu? V. 14. 16. 24. 35. 47. Zrovňaj Žalm 1, 2a.

Zákon prestáva byť bremenom a stáva sa zdrojom najväčšej radosti a šťastia. Tí, čo žijú podľa nebeských zásad, sú naplnení radosťou, kedykoľvek čítajú posvätné stránky Božieho slova.

8. Ako horlivo a úprimne študoval Dávid Božie zjavenie? V. 10. 34. 69.

V Božej službe nesmie byť srdce rozdelené. Pozri 5 Moj 6, 5; Mat 6, 24.

9. Ako často študoval žalmista Božie slovo? V. 55. 97. 147.

VÝSLEDOK POZNANIA BOŽIEHO ZJAVENIA

10. Aké výsledky prináša skúmanie a poslušnosť Božieho slova? V. 9. 11. 130.

Očistenie od hriechu, moc, ktorá zachováva pred hriechom, múdrosť, porozumenie, pokoj — to je odmena za štúdium Písma.

11. Akým životom žije ten, kto sa snaží chodiť cestou Božích prikázaní? V. 45. Zrovnaj Jak 1, 25; 2, 12.

Pre kresťana znamená plnenie Božej vôle slobodu, a hriech otroctvo. Keď uznávame svoje povahové kazy, na ktoré nám zákon poukazuje, a ak sa obrátíme ku Kristu o pomoc, poznáme, že zákon nám ukázal cestu k pravej slobode. Vyslobodenie od hriechu je totiž najvyšším prejavom slobody.

12. Čo činil žalmista, keď poznal Božie naučenie? V. 13. 27. 42. 46. 164. 171.

Všetci verní učenenci Kristovi budú iným rozprávať o svojej veľkej radosti, ktorú nachádzajú v Božom slove.
K premýšľaniu: Čo to značí skryť Božie slovo vo svojom srdci? Čo spôsobí tento zvyk?

Člověk je časný — Bůh věčný

Zlatý verš: Ž. 90, 17.

Člověk by si měl neustále uvědomovat svou pomíjitelnost. 90. žalm je zřejmě nejvznešenější básní, která byla napsána o prchavosti lidského života. Odlišný styl a častá podobnost s řečí 5. knihy Mojžíšovy — to vše potvrzuje názor, že autorem 90. žalmu byl Mojžíš.

B Ů H — P Ř Í B Y T E K Č L O V Ě K A

1. Čím byl Bůh svému lidu po celé věky lidských dějin? Ž. 90, 1. Srovnej Ž. 91, 9.

Výraz „příbytek“ slučuje pojem domova a útočiště; je to současně klidné místo k bydlení a útulek před nebezpečím.

2. Jak popisuje žalmista Boží věčnost? v. 2.

Snad nikde v bibli nenajdeme přiléhavější vyjádření Boží věčnosti. Ten, kdo uznává Boží věčnost a cítí, že jeho život je závislý na věčném Bohu, žije důstojným životem, který stojí za to.

3. Jak je znázorněna Boží nekonečnost? v 3. 4.

4. Kterými obrazy líčí žalmista prchavost lidského života? v. 5. 6.

H Ř Í C H J E P Ř Í Č I N O U L I D S K É P R O M Ě N L I V O S T I

5. Jaký je Boží vztah ke hříchu? v 7. 11.

Hřích přivolává Boží hněv, jak to dokazuje zkušenost lidu izraelského. Zaviňuje krátkost lidského života a jeho strasti.

6. Co Bůh také vyvádí na světlo? v 8.

Tajné hříchy. Hříchy, jež se snažíme ukrýt před zraky lidí, nebo na které jsme zapomněli.

7. Jak dále popisuje žalmista krátkost lidského života? v. 9. 10.

8. Jakou důležitou myšlenkou končí pisatel žalmu své uvažování o Boží věčnosti a o lidské pomíjitelnosti? v. 12.

Dochází k velmi praktickému závěru: modlí se stručně, aby nám Bůh pomohl zamyslet se nad prchavostí života a nad jeho omezenou délkou. Máme uvažovat o příčinách a nabýt moudrosti.

MODLITBA ZA VYKOUPENÍ

9. Jak začíná žalmista svou poslední modlitbu? v. 13.

Boží lítost není jako lítost člověka „Síla Izraele nebude lhát, ani litovat: neboť není člověk, aby litoval.“ Lidská lítost vyžaduje změnu mysli. Boží lítost znamená změnu okolností a poměrů. Člověk může změnit svůj vztah k Bohu tím, že vyhoví podmínkám, aby získal Boží přízeň anebo se může vlastním chováním o vyhovující podmínky připravit. Hospodin však je tentýž „včera, dnes i na věky“. Saul změnil neposlušností svůj vztah k Bohu, ale Bůh nezměnil své podmínky přijetí. Jsou stále stejné; neboť u něho „není proměnění, ani někam jinam se obrácení“.

10. O jaký důkaz Boží lásky prosí? v. 14. 15.

Kdo zakusí Boží milost, lásku a dobrotu, má důvod k radosti. Žalmista se modlí, aby mu Bůh po noci starosti a utrpení dal jitro radosti a pokoje.

11. O jaký duchovní rozhled prosí žalmista? v. 16.

Křesťan musí být již od dětství veden k tomu, aby si uvědomoval Boží neustálé projevy milosti a péče, a to jak v životě jednotlivců tak i celé církve. Měl by s Davidem radostně zvolat: „Jistě dobrota a milost provázetí mne budou po všechny dny života mého; a přebývatí budu v domě Hospodinově za dlouhé časy.“

12. Co si přeje žalmista? v. 17a.

Zde začíná vyvrcholení žalmu.

Zamyslíme-li se nad Božím dobrotivým charakterem, jsme proměnění jeho milostí a sláva Boží se zračí i v našich tvářích.

13. Čím končí slavný pěvec svůj žalm? v. 17b.

„Dílo rukou našich“ znamená prostě naše všední, každodenní povinnosti. Vykonávejme své zaměstnání a veškerou práci, kterou si vyděláváme na živobytí, svědomitě, pečlivě a vzorně, aby v ní měl Bůh zalíbení a lidská společnost prospěch.

K přemýšlení: Uvědomuji si stále více Boží prozřetelnost ve svém denním životě? Jsem-li přesvědčen, že Bůh mne vidí, jaký vliv to má na můj křesťanský život?

---

11. úkol — dne 12. června 1965

Boží odměna

Zlatý verš: Ž. 73, 28.

73. žalm se snaží vyřešit problém, s nímž se setkáváme všichni. Pozorujeme totiž ve světě, že zlým lidem se

někdy daří dobře a dobrým se vede často špatně. Při uvažování nad tímto problémem žalmista málem ztratil víru v Boha. Marně se snažil rozřešit tuto záhadu sám. Konečnou odpověď našel teprve tehdy, když se utišil před Hospodinem a rozmlouval s ním. Ke konci žalmu vyznává, jak Bůh je dobrý a slibuje, že bude jiným vypravovat o jeho předivných skutcích lásky. Žalm nás učí, že Bůh odmění toho, kdo upřímně hledá odpověď na tuto otázku a dá mu vítěznou víru. „Jistě že Bůh je dobrý Izraelovi.“

1. Která základní pravda je uvedena na začátku žalmu? Ž. 73, 1.

Další část žalmu vysvětluje, jak David došel k tomuto uzávěru. Přes všechny těžkosti, kterými život oplývá, platí osvědčená zásada, že Bůh je přítelem svého lidu a přítelem spravedlnosti.

2. V jakém duševním rozpoložení nalézal se žalmista předtím, než došel k závěru 1. verše? v. 2.

Budeme se zabývat žalmistou a zkušenostmi, jimiž prošel, než našel vyřešení problému žalmu: Proč se zlým někdy všechno daří a dobří lidé někdy trpí?

Žalmista málem ztratil víru a dostal se do těžkých pochybností.

ZDÁNLIVÝ BLAHOBYT BEZBOŽNÝCH

3. Proč zapochyboval žalmista o Boží dobrotě? v. 3.
4. Jak popisuje zdánlivý blahobyť bezbožných? v. 4—9.

Mluví o bohatých, kteří zpupně pošlapávají práva lid-
skosti a pohrdají i Boží autoritou.

5. Na který další důkaz zdánlivého úspěchu bezbožných poukazuje? v. 10. 11.

Skutečnosti života nutí věřícího, že se musí takto bolestně tázat. Do jeho uvažování se nutně vkrádají takové pochybovačné otázky.

Bezbožní však nemohou překročit určitou mez. Blíží se chvíle, kdy dojdou až k určené hranici. Ano, oni již téměř dovršili míru Boží shovívavosti, milosti a milosrdenství. Bůh zakročí a obhájí svoji čest, vysvobodí svůj lid a potlačí křivdu.

6. V jakém protikladu se jeví žalmistovi jeho zkušenost se zdánlivým úspěchem bezbožných? v. 12—14.

Bůh ustavičně dokazuje způsob své práce. V kritickém okamžiku se k člověku přizná a zakročí. Už mnohokrát dokázal, že je Pán Bůh v Izraeli, který podepře svůj zákon a obhájí svůj lid.

VYŘEŠENÍ PROBLÉMU

7. Kde našel žalmista vyřešení svého problému? v. 15—17.

Ve chvíli, kdy žalmista rozjímal se svým Pánem ve svatyni, pochopil konec bezbožných. Všichni přestupníci Božího zákona a pronásledovatelé jeho lidu obdrží spravedlivou odplatu za své skutky. Bůh potrestá veškerou krutost a bezpráví vůči jeho věrným, jako by se toho bezbožní dopustili přímo na Kristu.

8. Jaký je skutečný stav bezbožných? v. 18—20.

Jakmile žalmista poznává, kam hříšníci nakonec docházejí, nabývá znovu víry. Dokud nevešel do svatyně a

nespolehl cele na Pána, neměl rozhled a neviděl, jaká odplata často na bezbožné přišla. Zapomněl, že Sodoma a Gomora byly zničeny ohněm, že faraónova země byla postižena ranami a jeho vojsko zahynulo v moři.

9. V jaké náladě se pokoušel žalmista vyřešit tento problém? v. 21. 22.

Žalmista řešil tento problém v zahořklosti. Dal se unést svými city a neřešil to ve světle věčnosti.

10. Čím se žalmista chvílemi potěšuje? v. 23. 24a.

Povšimněme si, že tato část žalmu zdůrazňuje osobní obecenství s Bohem. Slova „Enoch chodil stále s Bohem“ (1. Mojž. 5, 24) nejsou jen slovním obratem. Choditi s Bohem znamená obšrný pojem, který vyjadřuje základy i vyvrcholení náboženství.

11. Co poznává žalmista ve svém životě? Jaký vítězný poznatek vyjadřuje? v. 24b—26.

Autor 73. žalmu si je vědom, že jeho společenství s Pánem života bude trvat na věky.

Z Á V Ě R

12. Jak líčí žalmista znovu konečný osud všech zlých lidí? v. 27.

Jiný překlad podává druhou část tohoto verše takto: „Činíš konec těm, kteří se k tobě chovají falešně.“

13. K jakému osobnímu závěru došel žalmista? v. 28a.

Přiblížíme-li se k Bohu, přiblíží se k nám (viz Jak. 4, 8). Mezi člověkem a Bohem je krásný vzájemný vztah: čím blíže jsme u něj, tím více se nám zjevuje.

14. Kterým vážným rozhodnutím končí žalm? v. 28b.

Žalmista poznává, že je povinen vyprávět jiným o tom, jak přešel od pochybností k důvěře, jak v Hospodinu vyřešil problém, kterým se žalm zabývá. Žalm končí tímto závazným slibem.

K p ř e m ý š l e n í : Jak si uchovám stále větší rozhled, abych neviděl štěstí bezbožných v klamném světě? Učím se mlčet, když jsem na pochybách, abych jiným nepůsobil bolest? Chodím si k Bohu o konečné vyřešení životních problémů?

---

12. úloha — 19. júna 1965

Vďačnosť za Božiu lásku

Základný verš: Žalm 103, 1. 2

Žalm 103. je najznámejším ďakovným žalmom. Obsahuje vrúcny, úprimný chválospev Bohu za Jeho konečné milosrdenstvo. Je výzvou veriacim, aby nezabúdali „žiadneho zo všetkých Jeho dobrodení“ v dobe, kedy sa duchovným hodnotám nepripisuje žiadna cena.

V Ď A Č N O Ť Z A O S O B N Ě P O Ž E H N A N I E

1. Koho vyzýva žalmista k chválení Boha? Žalm 103, 1. 2.

„Všetky moje vnútornosti“, alebo podľa iného prekladu: „Všetko, čo je vo mne.“ Ak chceme chváliť Boha, musíme na to sústrediť všetky svoje schopnosti.

Žalmista varuje sám seba, aby nezabudol na Božie dobrodenie (pozri 5 Moj 4, 9. 23; 6, 12; 8, 11. 14). Do budúca sa nemáme čoho obávať, jedine snáď toho, aby sme nezabudli, ako nás Pán dosiaľ viedol a učil.

Zábudlivosť je skrytou príčinou našej nevďačnosti.

2. Aké rozsiahle sú Božie požehnania? V. 3—5.

Boh odpúšťa, uzdravuje, vyslobodzuje, uspokojuje, obnovojuje. Za to sme vnútorne pudení Boha chváliť. „Zlutovanie“ zahrňuje všetky Božie dobrotivé vlastnosti, Jeho vzťah k ľuďom a jednanie s nimi. Nový zákon má miesto tohto označenia slovo „láska“, ktorá je konečným prejavom Božej dobroty k človeku.

„Ako orol“. Žalmista má na mysli skutočnosť, že orol žije dlhšie než iní vtáci. I v zajatí žije orol viac ako sto rokov.

PREJAV BOŽEJ DOBROTY

3. Ako prejavuje Boh svoju lásku k utláčaným? V. 6.

4. Ako sa zjavil Boh ľudu izraelskému? V. 7.

Božie cesty sú „nevyspytateľné“ (Rím 11, 33). Preto iám ich zjavuje Boh sám.

5. Ktoré Božie vlastnosti sú obzvlášť zdôraznené? V. 8. 9.

Zrovnaj 2 Moj 34, 6; Iz 57, 16.

Boh vo svojej spravodlivosti nemôže prehliadnúť hriech, ale ako milosrdný Boh je i zhovievavý.

6. Aké rozsiahle je Božie odpustenie? V. 10—12. Zrovnaj Iz 38, 17; Mich 7, 9.

Vzdialenosť medzi nebom a zemou je nezmeriteľná. Božia láska je preto nekonečná, nemožno ju vystihnúť. Zrovnaj Ef 3, 17—19.

7. Prečo je Boh ľútostivý? V. 13. 14. Pozri 5 Moj 32, 6.

Naše „utvorenie“, tj. naša podstata. On vie, ako sme vznikli (pozri 1 Moj 2, 7). Krehkosť a pominuteľnosť človeka si priam vyžadujú Božie zľutovanie. (1 Moj 8, 21; Žalm 89, 5; 139, 1—18).

ČLOVEK JE ZÁVISLÝ NA BOŽEJ MILOSTI

8. K čomu je človek vo svojej krehkosti pripodobnený? V. 15. 16.

Zrovnaj Žalm 90, 5; Iz 40, 6—8.

9. Ako je naproti tomu popísané Božie milosrdenstvo? V. 17. 18.

Božie milosrdenstvo je zaistené tým, čo Ho milujú a zachovávajú Jeho prikázanie. 2 Moj 20, 6.

VŠETCI MAJÚ CHVÁLIŤ BOHA

10. Aký rozsah má Božie panovanie? V. 19.

Skúsenosť izraelského ľudu má byť poučením pre všetkých ľudí. Keby všetci uznali Božiu vládu, spoločne by sa tešili z jej požehnaní.

11. Koho vyzýva Dávid k chválení Boha? V. 20. 21.
Zrovnaj Žalm 148, 2.

Písmo hovorí o počte, moci a sláve nebeských bytostí, o ich vzťahu k Božej vláde, ako aj o ich poslaní v diele

vykúpenia. Prorok hovorí: „Počul som hlas mnohých anjelov okolo trónu.“ V prítomnosti Kráľa kráľov sú mocní anjeli Jeho služobníkmi, ktorí plnia Jeho vôľu a čujú Jeho hlas.

12. Kto ešte má dobrorečiť Hospodinovi? V. 22a. Zrovnaj Žalm 145, 10.

„Skutky Hospodinove“, tj. hmotný vesmír. Ten nemôže dobrorečiť Bohu takým spôsobom ako ľudia a anjeli. Ale i on zvestuje Božiu slávu.

13. Akým pozvaním končí tento žalm? V. 22b.

Po mohutnom chválospeve celého vesmíru Dávid dôrazne opakuje vetu, ktorou svoj žalm začal. Uvedomuje si, že všetci vedia Hospodina a chce, aby zaznel i jeho hlas.

K premýšľaniu: Ako sa v každodennom živote riadim radou „nezabudni žiadneho zo všetkých jeho dobrodíní“? Okúšam skutočne Božie požehnanie, zasľubené v Žalme 103, 3–5? Ak nie, prečo? Ako spojím Božie milosrdenstvo s Jeho spravodlivosťou?

---

13. úkol — dne 26. června 1965

Oslavujte Hospodina

Zlatý verš: Ž. 107, 8.

107. žalm dĕkuvzdání tvoří překrásnou báseň. Má čtyři odstavce (v. 4–9. 10–16. 17–22. 23–32), které jsou

složeny podle tohoto vzoru: popis neštěstí, modlitba o pomoc, Boží okamžitá odpověď, výzva k vděčnosti, důvod k oslavování Pána. Tento žalm má zvláštní poselství pro dobu, která se vyznačuje nedostatkem vděčnosti. (viz. 2. Tim. 3, 2.)

ŽALMISTOVA VÝZVA

1. Koho vyzývá žalmista k oslavování Boha? Ž. 107, 1—3.

Vykoupení mají největší důvod k tomu, aby hlásali, že Bůh je dobrý a že jeho milosrdenství je věčné. Měli bychom více než doposud zvěstovat, co Kristus pro nás učinil. Tím se naše láska k němu prohloubí.

BOŽÍ PÉČE O POUTNÍKY

2. Jak je vylíčen stav poutníků? v. 4. 5.

I přesto, že se tyto verše týkají především Izraele, tak platí i pro nás. Vždyť i nový Izrael je poutníkem, kterému Bůh zaslíbil pomoc.

3. Jak odpovídá Bůh na poutníkovu volání o pomoc? v. 6. 7.

Cesty hříchu jsou křivolaké. Přímá cesta nás zavede k našemu nebeskému domovu nejrychleji a nejsnadněji.

4. Proč má poutník chválit Boha? v. 8. 9.

Bůh se i na poušti postaral o potřeby Izraele. Dával jim vodu i ze skály a opatřil jim chléb nebes. Tentýž Bůh dosud žije. Uspokojí všechny, kteří hladoví a žízní po spravedlnosti (Mat. 5, 6). Nikoho nepošle zpět s prázdnými rukama,

BOŽÍ PÉČE O VĚZNĚNÉ

5. Jak beznadějný byl osud vězně? v. 10–12.

Takový byl obraz všech synů Adamových, dokud nepřišel velký Vysvoboditel. Jeho úkolem bylo otevřít dveře žaláře a zvěstovat jatým svobodu. (Viz Iz. 61, 1; Luk. 4, 17. 18.)

6. Jak se zachovává Hospodin k volání o vysvobození? v. 13. 14.

Jakmile jsme na konci se svými pozemskými možnostmi a voláme k Bohu, nikdy nám nezůstane dlužen odpověď. Lid izraelský prožíval porážky v boji a dostal se i do otroctví. Jakmile však volal k Hospodinu o pomoc, vzbudil jím vysvoboditele. (Soudců 3, 7–9. 12–15; 4, 1–4; 6, 1–14. atd.)

7. Proč má osvobozený vězeň důvod k vděčnosti? v. 15. 16.

Ve starých dobách bývalo v zájmu bezpečnosti zvykem, že brány měst byly pobity silnými měděnými a železnými pláty. Byla to ochrana před nepřítelem. Ale ani měděná vrata anebo železné závory nezabrání tomu, aby město nepadlo do rukou nástroje, který si Bůh vyvolil k vysvobození svého lidu.

BOŽÍ PÉČE O SOUŽENÉ

8. Co říká žalmista o lidech převrácených? v. 17. 18.

9. Jak jim Bůh odpovídá, když se k němu zase obrátí? v. 19. 20.

Když selže pomoc lidská, cítí člověk potřebu Boží pomoci. A náš lítostivý Bůh se nikdy neodvrací od duše, která jej upřímně prosí o pomoc. Je naším útočištěm v nemoci právě tak, jako když jsme zdraví.

10. Jak uznává uzdravený člověk Boží dobrotu? v. 21. 22.

BOŽÍ PÉČE O MOŘEPLAVCE

11. Jak je vyličeána situace člověka, který se na moři ocitnul v bouři? v. 23—27.
12. Jak mu Bůh odpovídá? v. 28—30.

Zkušenost každého člověka potvrzuje pravdivost slov Písma: „Bezbožní jsou jako moře zbouřené, když se spokojiti nemůže. Nemají pokoje žádného, praví Bůh můj, bezbožní.“ Izai. 57, 20. 21. Hřích zmařil náš pokoj. Dokud naše sobectví není podrobena, nemůže nalézt klid. Ale ten, který upokojil vlny galilejského moře, přináší slovo pokoje každé duši. I v největší bouři dojdeme vysvobození, obrátíme-li se na Pána Ježíše s voláním: „Pane, zachraň nás!“

13. Kde zvláště má vysvobozený vyjádřit svůj dík? v. 31. 32.
14. Jak jedná Bůh se spravedlivými a jak s bezbožnými? v. 33—41.

ŽALMISTOVA VÝZVA

15. K čemu vyzývá žalmista na konci svého žalmu? v. 42. 43. Srovnej Oz. 14, 9.

Bůh mluví k našemu srdci skrze vliv Ducha svatého. Budeme-li mít srdce otevřené, získáme vzácná naučení ve všech okolnostech a změnách, jimiž na každý den procházíme.

K přemýšlení: Učím se poznávat Boží prozítečnost ve všedních záležitostech života, v soužení i v blahobytu? Jaké požehnání mám ze společného oslavování Pána?